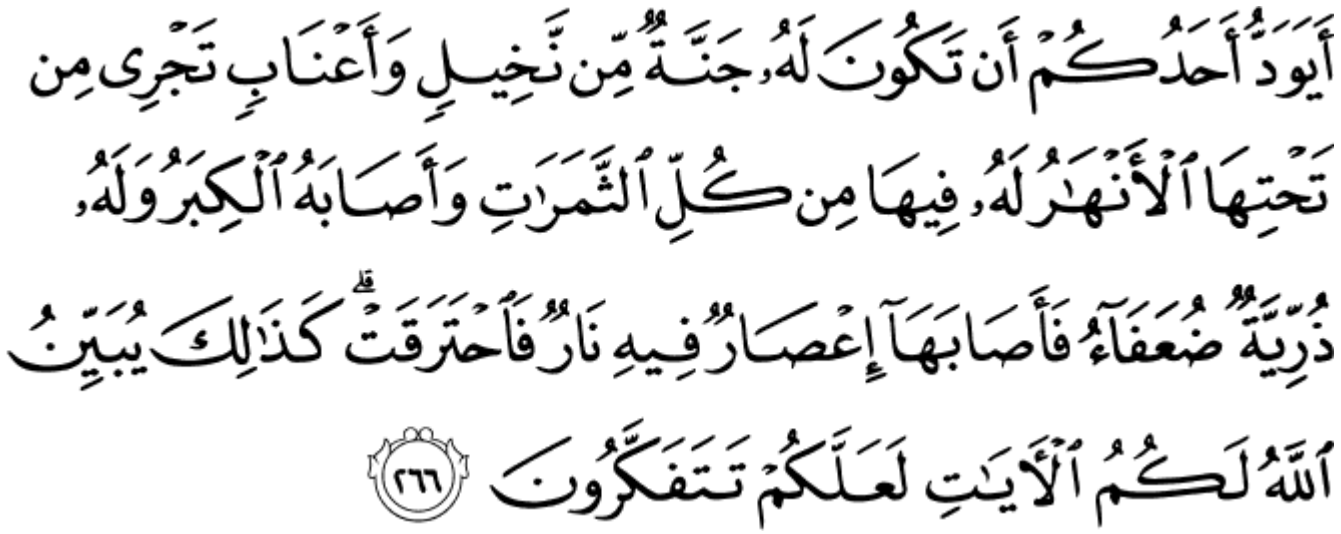
Fakkeenya Nama Hojii Gaarii hojjatee Ergasii Of jalaa Balleessuu

Description

Kufrii fi shirkiin hojii gaggaarii hojjatan akka nama jalaa balleessu hanga amma fakkeenya waliin ilaalle jira. Namni hojii gaarii yommuu hojjatu, akka nama biqiltoota dhaabuu fi kunuunsuti. Biqiltoota dhaabuu fi kunuunsu waliin balaas irraa eegu qabaa miti ree? Namni hojii gaggaarii hojjatus akkanuma. Mee amma kana fakkeenyaan haa ilaallu:


أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن
تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ
ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ
ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾

â€œ**Sila tokkoon keessan dullummaan isa tuqee fi ijoollee dadhaboo kan qabu taâ€™ee osoo jiru ashaakiltii temiraa fi inaba irraa taate tan laggeen jala yaaâ€™an, achi keessa fuduraalee hunda irraa isaaf jiran, ergasii bubbeen ibiddi keessa jiru tuqee gubatte akka isaaf taatu ni jaallataa?Akka xinxallitaniif akka kanatti Rabbiin aayaata isiniif addeessa.**â€• Suuratu Al-Baqarah 2:266

Isin keessaa namni tokko dullummaan isa tuqxee fi ijoollee dadhaboo kan qabu taâ€™ee osoo jiru ashaakilti temira, inabaa fi gosoota firaafiree hunda of keessa qabdu fi laggeen jala yaaâ€™an, ergasii bubbeen hamaan itti dhufe gubatte isaaf akka taatu ni jaallataa?



Temiraa fi Inaba

Ashaakilti kana keessa temira, inaba fi firaafiree gosa adda addaatu jira. Gara adda addaatin laggeen jala yaaâ€™u.

Nama kana dullummaan itti dhufte. Kanaafu, ashaakilti kana kunuunsu fi eegu ni dadhabe. Kana waliinu ijoollee dadhaboo homaa hojjachuu hin dandeenya qaba. Ergasii yeroo inni ashaakilti tanatti garmalee hajamutti bubbeen cimtuun ibidda of keessa qabdu ashaakilti tana tuqxe. Ashaakiltin tunis hanga baalli fi firiin ishii kukkufanii fi dameen fi hiddi gogoganitti ni gubatte.



Bubbee ibidda of keessaa qabdu

Haalli nama kanaa akkam taâ€™aa? Gadda cimaa keessa taâ€™a. Sababni isaas, haala dullummaa fi ijoollen isaa dadhaboo itti taâ€™anitti ashaakilti tana dhabe. Inni nafsee ofiitin hojjachuu hin dandaâ€™u, ijoollen isaas isaafis taâ€™e nafsee ofiitiif waa hojjachuu hin dandaâ€™an. Addunyaan garmalee isatti dhiphatti. Gadda cimaa gadda.[2]

Fakkeenyi kun fakkeenya nama Rabbiif jedhee hojii gaggaarii kan akka sadaqaa fi kanneen biroo hojjateef dhiyeefameedha. Ergasii hojii badaa hojii gaarii isa jalaa balleessu hojjate. Fakkeenyi isaa akka abbaa ashaakilti tanaa tan gosoota firaafire hunda of keessa qabduuti. Sadarkaan isaanii olâ€™aanaa fi faayda baayâ€™ee waan qabaniif temiraa fi inaba addatti baasee dubbate. Ashaakiltii tana keessa laggeen jala yaaâ€™antu jira. Humna guddaa osoo hin baasin ashaakiltin tuni obaafamti. Abbaan

ashaakilti tanaa ashaakiltin tuni garmalee isa gammachiiste. Garuu inni dulloome, homaa hojjachuu hin dandaâ€™u. Kanaafu, ashaakilti tana garmalee barbaadun isaa ni dabale. Ijoollee dadhaboo isa gargaaru hin dandeenye qaba. Isa irratti hirkatoodha. Galiin isaatii fi ijoollee isaa ashaakilti tana irraayyi. Osoo inni haala kana irra jiruu bubbeen cimtuun ibidda of keessa qabdu ashaakilti tanatti dhufte gubde. Gaddaa fi dhiphinna irraa wanta namticha dulloomaa kana qunnamu hin gaafatin. Osoo gaddi kan nama ajjeesu taâ€™e silaa isa ni ajjeesaa ture.

Kuni akka nama hojii Rabbiif jedhe hojjatee [ergasii shirkii fi kufriin balleesseti]. **Hojiin** isaa akka **sanyii** oomishaa fi firaafire argachuuf facaasaniiti. Hojii isaa irraa ashaakilti garmalee bareedaa hanga argatutti hojjachuu itti fufa. **Wantoonni hojii balleessan i**mmoo akka **bubbee ibidda of keessaa qabduuti.** Namni garmalee hojii isaatti kan hajamu yommuu duâ€™ee fi haala cimaa homaa hojjachuu hin dandenye keessatti taâ€™eedha. Hojiin inni buâ€™aa irraa abdate akka awwaaraatti bittinaaâ€™e arga. [3]

Al-Bukhaarin akka gabaasetti, Umar ibn al-Khaxxaab (radiyallahu anhu) gaafa tokko sahaabota Nabiyyiitiin (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhe: â€œ**Tokkoon keessan Ashaakiltinâ€¦.isaaf akka taatu ni jaallataa?**â€• aayah tana ilaalchisee maal yaaddu?â€• Isaanis ni jedhan: Rabbiin hundarra beeka.â€• Umaris ni dallane. Ergasii ni jedhe, â€œNi beekna yookin hin beeknu jedhaa.â€• Ibni Abbaas ni jedhe, â€œYaa hogganaa Muâ€™mintootaa! Nafsee tiyya keessa aayah tana ilaalchise wayitu jira.â€• Umaris ni jedhe, â€œYaa ilma obboleessa kiyyaa! Jedhi. Nafsee tee hin tuffatin.â€• Ibn Abbaasis ni jedhe, â€œHojiif akka fakkeenyaatti dhiyeefamte.â€• Umaris ni jedhe, â€œHojii kamiin?â€• Ibn Abbaasis ni jedhe, â€œHojiifâ€• Umar ni jedhe, â€œKuni fakkeenya namticha dureessa Rabbiif ajajamuun hojii gaggaarii hojjatuu ergasii Rabbiin sheyxaana itti ergeeti. Namtichi kunis hanga hojii isaa hunda balleessutti maâ€™asiyaa (badii) hojjata.â€• Sahiih Al-Bukhaari 4538

Wanta armaan olitti dubbatame haala armaan gadiitiin chaartin agarsiisuun ni dandaâ€™ama.



Namni jireenya isaa guutuu hojii gaggaarii hojjatee dhumarratti wanta hojii isaa balleessu hojjachuun yoo duâ€™e haalli isaa akka haala nama armaan oli kanaati. Akkuma namni dullooman kuni ashaakilti isaatti garmalee hajamu, Guyyaa Qiyaamaa namni kaafira ykn munaafiqa taâ€™ee Rabbii oltaâ€™aa qunnames hojii gaggaaritti garmalee hajama.

Akkuma namni dullooman kuni ashaakilti isaa deebisee dhaabu fi misoomsu hin dandeenye, namni kaafirri ykn munaafiqnis lamuu addunyatti deebiâ€™ee hojii gaggaarii hojjachuu hin dandaâ€™u.[4]

Kanaafu, namni wanta hojii isaa jalaa balleessu irraa of eeggachu qaba. Kan akka kufrii (hundeewwan iimaanatti amanuu diduu ykn shakkuu, of tuulu irraa kan kaâ€™e Rabbiif ajajamu diduu, hojii Islaama keessaa nama baasu hojjachuu), shirkii, na argaaf ykn na dhagayaaf hojii gaggaarii hojjachuu, sadaqaa yommuu kennan nama rakkisuu fi tola isatti oolan yaadachisuu.

Kitaabban wabii

[1] https://www.islamweb.net/ar/article/214951/%D8%A5%D8%B9%D8%B5%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%8A%D9%87-%D9%86%D8%A7%D8%B1
[2] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Al-Baqarah 3/331, Ibn Useymiin
[3] Tafsiir Saâ€™dii-117
[4] Tafsiir Ibn Kasiir-2/265, Tafsiir Qurxubii-4/342

Date Created
July 13, 2020
Author
admin